

ÅTERGIVNING MED PONDUS!

– Reidar har sitt eget framgångsrecept

Genom att gå sin egen väg har Reidar Persson och hans högtalare fått stora framgångar – och en trogen skara hängivna beundrare.

Text Henrik Agertz Bild Respons

Reidar Persson är uppvuxen på Tjörn och började redan i 15-årsåldern bygga egna högtalare. Ett mycket starkt musikintresse fanns tidigt och det gjorde att konsertbesöken blev flertaliga. Faktum är att han till och med hade fast plats på konserthuset i Göteborg under en period!

Utbildad kemiingenjör och dessutom fiskare under hela sex år tillhör ovanligheterna i dessa sammanhang. Men efter sin karriär till havs blev Reidar högtalarkonstruktör på heltid. Under det tidiga 80-talet gick konstruktionerna under namnet Renässans, men 1983 grundades Respons Loudspeakers. Den första högtalaren ställdes ut i Las Vegas 1985 och blev av Stereophile utnämnd till den bästa högtalaren på 10 år.

Nu – 20 år senare – har Respons samma framgångsrecept och utvecklingen är inte i närheten av att stanna av.

Reidar berättar att konsertbesöken har gett en naturlig referens:

– Alla instrument ska ha en realistisk klang, och då krävs det att balansen mellan registren är korrekt. Det som saknas är ofta den rätta nivån i basområdet, vilket gör det svårt att få en trovärdig helhet. Sedan ska varken mellanregister eller diskant vara överdrivet betonade, utan kompromisser med öppenheten.

Just kvaliteterna i de lägsta frekvenserna är alltså en käpphäst och bas är något som många har fått uppleva från Respons! Men genom lika högt ställda krav på övriga register, vill Reidar uppnå ett ljud där man inte längre lyssnar på stereon, utan bara på musiken. Transparens är ett slitet ord, men inte desto mindre användbart när målet med Respons-högtalarna ska beskrivas.

”Egentligen har grundkonstruktionen varit den samma hela tiden: En pyramidformad, tyst låda med minimal baffel”

dussin-högtalare som spelar. Respons förekommer av samma anledning inte heller enbart hemma hos audiofiler, utan återfinns även i studiosammanhang och hos till exempel Sveriges Radio i Östersund.

På ytan verkar inte mycket ha ändrat sig över åren.

– Egentligen har grundkonstruktionen varit densamma hela tiden: En pyramidformad, tyst låda med minimal baffel, berättar Reidar.

Och just kabinettet kan nog betraktas som Respons-högtalarnas mest typiska drag. Pyramidformen är egentligen väldigt nära ett perfekt högtalarkabinett, enligt Reidar. Den är mycket stabil tack vare dubbla lager MDF med dämplim däremellan, och de ickeparallella väggarna minimerar stående vågor. Men baffeln kan också göras så smal som möjligt

Respons största högtalare Grand med det typiska pyramidformade kabinettet. Varje par handtillverkas och bygget andas kvalitet rakt igenom. Här är det verkligen tal om fullregisteråtergivning!

kring respektive element, vilket i sin tur minskar reflektioner. Som grädde på moset sitter dessutom filt kring mellanregister och diskant, vilket ytterligare dämpar baffelns negativa effekter. Inget lämnas åt slumpen!

När jag frågar Reidar om vad som är viktigast i en bra högtalare får jag ett mycket direkt svar: Filtret, så klart!

– Svårigheten med att bygga en högtalare ligger egentligen inte i att välja de bästa elementen eller att konstruera ett bra kabinett. Hjärtat i konstruktionen är själva filtret som bestämmer spridning, impedansförlopp och balansen mellan olika register.

Nog för att elementen hos Respons är Scan-Speak av tyngsta slag och kabinettet är kända för sin låga färgning. Det Reidar Persson talar sig allra varmest för är ändå filterkonstruktionen. Här finns många skolor, där man inte sällan vill ha en så enkel lösning som möjligt med inte alltför branta filter. Självklart har Respons inte fler filterkomponenter än man behöver, men det viktiga är ändå att konstruktören bestämmer över elementet.

– Det är en myt att brantare och mer komplicerade filter skulle vara mindre bra. Det gäller att veta precis hur man skall arbeta när man filtrerar och se till att elementet gör det jag vill. Men det räcker heller inte med ett jämnt frekvenssvar om man inte balanserar impedansförloppet, påpekar Reidar.

Han tar upp ett papper och visar hur han arbetar med ett element, genom att jämna ut

**Grand Artist ligger
prestandamässigt
inte långt ifrån
Grand, men betingar
bara halva priset.**

**Ny stativmodell i high end-klass. Baby Grand är dock gjord
för att låta betydligt större än man normalt väntar sig.**

**Artist 2 har
ett mer kon-
ventionellt
kabinett än
sina syskon.
Den billigas-
te modellen,
men ändå
påkostad och
med äkta
Respon-
skvaliteter.**

frekvensgång och filtrera på precis rätt ställen. Som en följd går det att få ut samma slags ljud ur helt skilda konstruktioner, vilket märks tydligt när man går igenom de olika modellerna. Men ta inte miste; det är resultatet av djupt kunnande och stor hantverkskicklighet.

Internkablaget i högtalarna har tidigare kommit från Transparent – ett märke Reidar också har importerat – men numera är det egna konstruktioner som används. Likaså filterkomponenterna är av högsta klass, liksom toleranserna som är mycket låga. På Grand handlar det om så snäva marginaler som 0,1%! Reidar arbetar också för en exceptionellt snäv matchning för så jämn kvalitet som bara möjligt. Ett bra exempel på detta är att element självklart parmatchas, men också att skillnader mellan olika leveranser justeras i filtret för hög konsekvens i ljudet. Kompromissovillighet javisst, men ska det bli bra så kan man inte fuska.

Utvecklingen av högtalarna sker med elektronik från Audio Research. Enligt Respons kombinerar ljudet det bästa hos transistorer med en naturlig återgivning – som ofta förknippas med rör – vilket gör dem till förstahandsvalet. Men för att demonstrera hur enkelt det faktiskt är att driva Respons-högtalare, var det en plastig allt-i-ett-anläggning modell stormarknad som drev stativaren Baby Grand när jag först fick provlyssna. Med tanke på hur väl detta fungerade så tvivlar jag inte på att konstruktionerna är mycket balanserade och inte låter förstärkare jobba livet ur sig.

Modellprogrammet innehåller idag fyra modeller och formen på tre av dem är den typiska pyramiden. På toppen hittar vi den mäktiga Grand som säkert utgör sinnebilden av Respons-högtalare för många.

– Det finns egentligen inga kompromisser i Grand, inflikar Reidar. Den har de allra bästa komponenterna och snävast möjliga toleranser. Därför hinner vi också bara med att handtillverka 50 par varje år.

För de som inte vill spendera fullt så många pengar finns den lite mindre Grand Artist, som i prestanda är fullt i klass med förra generationen av Grand, men till ett betydligt lägre pris.

Den nya stativaren Baby Grand nämndes tidigare, och har förutom den allra lägsta basen samma ljudliga företräden som sitt största syskon. Slutligen finns instegsmodellen Artist 2, som i och för sig saknar det karaktäristiska kabinettet, men i gengäld är den billigaste vägen till äkta Responsljud. Priserna går från knappa 30.000 upp till knappa 100.000 kronor per par.

Här kan vi återknyta till den höga kvaliteten på komponenterna. Visserligen ingår den mycket dyra ringradiatorn enbart på Grand och Baby Grand, men alla element är de absolut bästa som Scan-Speak kan uppbringa inom respektive område. Elementen har tidigare kommit från andra tillverkare, och man väljer helt enkelt de bästa som finns för tillfället och håller inte fast vid någon speciell producent.

Tack vare Reidars skickligt utförda filter är högtalarna, som sagts, mycket lika i klangen. Ju större modell desto bättre blir

kvaliteten såklart, men att köra högtalarna i ett flerkanalssystem går alltså med i princip vilka kombinationer som helst. En extra trygghet för konsumenten är att Reidar även uppgraderar äldre modeller i den mån det är tekniskt möjligt.

Respons ligger inte på latsidan utan har många intressanta projekt på gång. För det första så har åren som Transparent-importör satt sina spår, och den filtertrollande Reidar har börjat ta fram liknande kabelkonstruktioner. Prestanda på prototypstadiet verkar minst sagt lovande, men det slutar inte här. De filter som Transparent har i lådan på kabeln skall istället flyttas in i högtalarna, för att ge fördelar åt alla sorters kablar. Med andra ord kommer det finns dubbla kontakter på baksidan framöver; ett par med filter och ett par utan.

Nya subbasar är också på gång, något man kanske inte tror behövs med de redan ruskigt baspotenta högtalarna. Både passiva och aktiva är på väg, men finurligt nog tänker man inte enbart utrusta dessa med konventionell drivning av baselementet. Nej, man planerar dessutom att integrera förstärkarsteg för huvudhögtalare. Lite i samma stil som billiga surroundpaket med all förstärkning i basmodulen, fast i tung high end-skepnad förstås.

Slutligen berättar Reidar om helt nya lösningar för musiklyssnande som är under utveckling, men dessa ber vi om att få återkomma till. Helt klart är att vi får se mer av Reidar och hans Respons i framtiden.

www.responsloudspeakers.com

H&M

Konstruktören i egen hög person – Reidar Persson – vilar stolt armen på Respons Grand. Ett stort musikintresse märks inte minst på den massiva skivsamlingen som skymtar i bakgrunden.